

ช่วยชาวนาแบบนั้นคือการซ้ำเติมกันอย่างเลือดเย็น

หน้าต่างความคิด

● เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย
ม.ธุรกิจบัณฑิต

จำนำข้าวเป็นหนึ่งในนโยบายหัวหอกที่รัฐบาลรักษาการเข้าสู่ทำเนียบ ตอนนีดูเหมือนว่านโยบายเดียวกันนี้กำลังจะเป็นผู้กระชากรัฐบาลลงจากตำแหน่ง ถ้าจำกันได้ นักวิชาการน้ำดีและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศได้ออกมาแสดงความเห็นห่วงเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสของ “ภาคปฏิบัติ” ของนโยบายนี้ ว่าจะนำไปสู่ปัญหาทางการคลัง จนไม่สามารถจ่ายเงินให้กับชาวนาได้ แต่รัฐบาลก็ทำเป็นหูทวนลม เพราะคิดว่า ไม่มีหนี้สินชาวนาตัวจริงออกมาส่งเสียสักคน ขนาดรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีช่วยยังตอบคำถามเรื่องนี้ไม่ได้ จนโดนสื่อมวลชนต้อนติดมุม เป็นตัวชี้วัดถึงระดับความมุ่งมั่นที่จะเผชิญต่อปัญหาของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี

รู้ทั้งรู้ว่าไปประทวนกินไม่ได้ ก็ยังปล่อยให้ชาวนากอดใบประทวนมาหลายเดือน ความหวังที่เคยให้ชาวนาได้กลายเป็นฝันร้ายที่ตามหลอกหลอน กระตุกหลังหลังของชาติ ประมาณการกันว่า ตอนนี้มีชาวนาเพียง 1 ใน 5 ที่ได้รับเงินไปแล้ว ส่วนอีกสี่คนที่ต้องร้องเพลงรอกันต่อไปอย่างไม่มีกำหนด รัฐบาลรักษาการจะหันหน้าไปขอยืมเงินจากหน่วยงานไหน ก็เจอแต่การส่ายหน้าบอกปัดอย่างไม่มีเยื่อใย ซึ่งเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ เพราะรัฐบาลนี้กลายเป็นจำเลยของสังคมทั้งด้านการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการใช้เงิน

ต้นทุนการผลิตข้าว

หน่วย : บาท/ตัน

นอกจากนี้ ในช่วงต้นสัปดาห์ รองประธานกรรมการหอการค้าไทย ได้ออกมาแสดงความห่วงใย เพราะตัวแทนหอการค้าหลายจังหวัดพบว่า เริ่มมีชาวนาไปกู้เงินนอกระบบที่ต้องเสียดอกเบี้ยละ 3 ถึง 5 ต่อเดือน หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ถึง 50 ต่อปี เนื่องจากไม่มีเงินใช้จ่ายและลงทุนในการเพาะปลูกต่อไป แสดงว่าต้นทุนในการเพาะปลูกในปี 2557 ของชาวนาจำนวนไม่น้อย จะเพิ่มขึ้นไม่น้อยร้อยละ 30 เช่นกัน

รูปที่แสดงไว้เป็นข้อมูลต้นทุนการผลิตข้าวต่อตัน ได้มาจากศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร แสดงให้เห็นว่า ต้นทุนผลิตข้าวต่อตันในปี 2556 เท่ากับ 10,581 บาท การที่ชาวนาหรือเงินไม่ไหว จนต้องตัดใจขายใบประทวนในราคา 7,000 ถึง 9,000 บาท ก็หมายความว่า ปีการเพาะปลูกนี้ขาดทุนไปแล้วไม่น้อยกว่า 1,500 บาทต่อตัน ใครที่โชคไม่ดี ขายใบประทวนได้ราคาต่ำ ก็ขาดทุนถึง 3,500 บาทต่อตันเลยทีเดียว

ถ้าใช้ต้นทุนปี 2556 เป็นฐานในการคิด ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นเพราะต้องกู้เงินเสียดอกเบี้ยร้อยละ 30 ต่อปี ก็หมายความว่า ชาวนาจะต้องแบกรับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นอีก 3,174 บาทต่อตันในปีนี้ เมื่อบวกกับแนวโน้มที่

ต้นทุนต่อไร่จะเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 700 บาท ต้นทุนในการปลูกข้าวรอบนี้ จะมีค่าประมาณ 14,456 บาทต่อตัน แสดงว่าต่อให้ปีนี้รัฐบาลรักษาการจะสามารถเสกเงินมาได้ และรับจำนำข้าวในราคา 15,000 บาท อีกรอบแบบ “ข้าวมาเงินไป” อย่างดีชาวนาก็ได้แค่เสมอตั้ว

หากปรับลดราคาจำนำเหลือต้นละ 12,000 บาท ก็หมายความว่า ชาวนาจะขาดทุนติดกันสองปีซ้อน แน่แน่นอนว่า การขาดทุนติดกันแบบนี้ ย่อมทำให้ชาวนาไม่มีเงินพอเหลือ เข้าเนื้ออีกรอบ สุดท้ายนโยบายที่โฆษณาไว้ว่าจะช่วยให้ชาวนาลืมตาอ้าปากได้ กลับเป็นการขูดหลุมฝังชาวนาทั้งเป็นอย่างเลือดเย็น

ความรู้สึกลูกถูกหลอก ทั้งที่อดลำไยไว้ใจให้คะแนนเสียงไป ได้เปลี่ยนเป็นกระแสดูความไม่พอใจที่แรงขึ้นทุกวัน ล่าสุดเริ่มมีชาวนาในหลายจังหวัดตัดสินใจเข้ามาทวงถามเงินของตนในกรุงเทพแล้ว และไม่รู้ว่าจะมีมวลมหาประชาชนชาวนาอีกกี่จังหวัดที่ออกมาเรียกร้องสิทธิของตน

การที่รัฐบาลรักษาการทำเป็นตึงเตง่วงไปเรื่อย ใช้ความสงบสบความเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ ถือว่าสอบตกด้านพิชัยสงคราม เพราะการเตง่วง ไม่ได้

ทำให้ชาวนาอ่อนล้า แต่กลับจะไปสมให้ไฟ
แห่งความโกรธแค้นให้ไหมกระพือมากขึ้น
ชาวนาที่ไม่พอใจเพิ่มขึ้นหนึ่งคน หมายถึง
คนสนับสนุนที่ลดลงไปหนึ่งคนเช่นกัน

ในช่วงเวลาที่อนาคตของรัฐบาลรักษา
การกำลังริบหรี่ลงเช่นนี้ การสร้างศัตรูเพิ่มจึง
ไม่ใช่การตัดสินใจที่ฉลาดเลย แต่ก็นั่นแหละ
ถึงอยากแก้ปัญหานี้ ก็ไม่รู้จะแก้ยังไง
เพราะไม่มีใครเขายอมให้ยืมเงินมาใช้ ตอน
นี้ก็ได้แต่ดูกันต่อไปว่า รัฐบาลรักษาการจะ
ทำยังไง

หากไม่มีทางออกที่สวยงาม โครงการ
จำนำข้าว จะกลายเป็นกรณีศึกษาที่ดี
ที่จะชี้ให้เห็นว่านโยบายสาธารณะที่ขาด
การกำกับดูแลที่ดีและไม่มีตรรกะทาง
เศรษฐศาสตร์ที่สมเหตุสมผลรองรับ หายที่
สุดแล้ว ย่อมพาทุกคนลงเหวไปด้วยกัน